

Option B Vocabulary – extension words only

RELATED TO BODY, MIND AND SPIRIT (21)

अङ्गम्	limb	नेत्रम्	eye
अङ्गुली	thumb	बलम्	strength
उदरम्	belly	बाहुः	arm
कर्णः	ear	मुखम्	mouth, face
कायः	body	गुणः	virtue
ग्रीवः	neck	चित्तम्	mind, heart, thought
चर्मन् (n)	skin	चिन्ता	thought, worry
जरा	old age	ज्ञानम्	knowledge
जीवम्	life (or जीवनम् / जीवितम् °)	विद्या	knowledge
नमस्	a bow	यज्ञः	sacrifice
नासिका	nose		

SPEECH (7)

आज्ञा	a command	शब्दः	sound, voice
उत्तरम्	reply	प्रश्नः	question
कथा	story	भाषा	speech
कारणम्	cause, reason		

ANIMALS (9)

ऋषभः	bull	बिडालः	cat
काकः	crow	मूषिकः	mouse
गर्दभः ँभी	donkey	व्याघ्रः	tiger
गृध्रः	vulture	शशकः	rabbit
चञ्चुः (f)	beak		

ADJECTIVES

NOMINAL ADJECTIVES (23)			
अपर०	another	पण्डित०	wise, learned
अभय०	fearless	परम०	supreme
अल्प०	small, mean	प्रिय०	dear
आकुल०	distressed	बलिष्ठ०	mighty
ईदृश०	such, of this kind	श्रेष्ठ०	best
उभ०/ उभय०	both	सम०	equal
गम्भीर०	deep	समर्थ०	capable or fit for
गुरु०	heavy	स्व०	one's own
ज्येष्ठ०	eldest	ह्रस्व०	short
दीर्घ०	long	अरुण०	red
दुर्बल०	weak	महत्	great
धार्मिक०	just		

VERBAL ADJECTIVES (10)			
उक्त०	said, spoken to, addressed	पीडित०	distressed
कृत०	made	पूर्ण०	filled with
गत०	gone	युक्त०	provided with
दुःखित०	sad	वृद्धि०	old, increased
धृत०	held	संतुष्ट०	contented

NUMBERS (19)

प्रथम०	first	षष्ठ०	sixth
द्वि०	two	सप्त०	seven
द्वितीय०	second	सप्तम०	seventh
त्रि०	three	अष्ट०	eight
तृतीय०	third	अष्टम०	eighth

चतुर्°	four	नव	nine
चतुर्थ°	fourth	नवम°	ninth
पञ्च	five	दश	ten
पञ्चम°	fifth	दशम°	tenth
षष्°	six		

VERBS (52)

अनुगच्छति	follows	धारयति	wears, puts on
अनुधावति	runs after, pursues	नयति	leads
अनुभवति	experiences, feels	निर्गच्छति	comes out
अब्रवीत्	said	निवसति	lives
अर्हति (+ inf.)	ought, should, worthy, fit	परिणयति	marries
अवगच्छति	understands	पृच्छति	asks
अवतरति	descends	प्रतिगच्छति	returns
आचरति	practises	प्राप्नोति	obtains
आप्नोति	attains	भाषते	says
आस्ते	sits, exists	मन्यते	thinks
आह	he/she said	म्रियते	dies
उत्तिष्ठति	stands up	याति	goes
उद्धरति	lifts up	रोहति	climbs
उपगच्छति	approaches	लिखति	writes
उवाच	he/she said	वहति	carries
एति	goes	विरमति	stops
कम्पते	trembles, shakes	विस्मरति	forgets
गायति	sings	शक्नोति	is able
चोरयति	steals	शपति	curses
जानाति	knows	शृणोति	hears

जायते	is born	शोचति	grieves
जीवति	lives	स्थापयति	places
तरति	crosses over	स्पृशति	touches
तुदति	hits	स्मरति	remembers
दधाति	places	स्वपिति	sleeps
दहति	burns	हन्ति	kills

EMOTIONS AND EXPERIENCES (15)

अहंकारः	pride	ध्यानम्	meditation
कामः	desire	मृत्युः	death
कोपः	anger	शान्तिः	peace
क्लेशः	trouble, pain	शोकः	grief
ह्युधा	hunger	अपराधः	crime, sin, offence
दुःखम्	sorrow	लीला	play, sport
दोषः	fault	हेतुः	cause, motive
द्वेषः	hatred		

TIME AND PLACE (25)

अग्रम्	top	देशः	place, country
अग्रे	in front	नित्यम्	ever, always
अद्य	today	पुरा	formerly, of old
अधः (+ 6th)	under	पूर्वम् (+ 5th)	before
अनन्तरम्	straight away	बहिः (+ 6th)	outside
अन्ततः	finally	मध्यम्	middle
अभितः (+ 2nd)	around	यत्र	where
इदानीम्	now	श्वः	tomorrow
इह	here	सदा	always

उपरि (+ 6th)	on top	सर्वत्र	everywhere
क्व	where?	सर्वदा	always
तद्	then	ह्यः	yesterday
दिनम्	day		

PEOPLE (22)

अरिः	enemy	पुरुषः	person, man
असौ	he	भर्तृ	husband
आत्मनः	his own / her own	भवत्	you, Your Honour
ईशः	Lord	भूतम्	a being
कन्या	daughter	भृत्यः	servant
गणः	group	मनुष्यः	man
दुर्जनः	bad person	यमः	death
दूतः	messenger	राज्ञी	queen
देवी (f)	goddess	शत्रुः	enemy
पतिः	husband, lord	सुहृत्	friend
पत्नी	wife	स्वामिन् (m)	master

NATURE (20)

अरण्यम्	forest	पर्णम्	leaf
आकाशः	sky, ether	पर्वतः	mountain
आहारः	food	पृथिवी	earth
उद्यानम्	garden, small wood	मेघः	cloud
क्षेत्रम्	field	वर्णः	colour
गिरिः	mountain	वायुः	wind
जन्तुः	creature	शिला	a rock
ज्योतिस् (n)	light	समुद्रः	ocean

तरुः	tree	सरम् (n)	lake
तृणम्	grass	सागरः	ocean

MANMADE (17)

आश्रमः	hermitage	पत्रम्	page, leaf
आसनम्	seat	पुरम्	city
उपायः	plan, trick, method	वरम् / वरः	boon
कूपः	well	भागः	part
ग्रामः	village	शय्या	bed
चापः	bow	सूत्रम्	rule, aphorism; thread
दण्डः	staff	सेतुः	bridge
धनुस् (n)	bow	स्नानम्	bath
नौका	ship		

PRONOUNS (7)

अयम् (m)	this	इयम् (f)	this
अस्मद्	we, us, our etc.	एतत् (n) एषः (m) एषा (f)	this
इदम् (n)	this	यत् (n), यः (m), या (f)	(like तत्) who, which
		NOTE:	
		तत् (in a compound indicates any form of तत् e.g. तस्य)	

FOUND IN COMPOUNDS (14)

अति-	overmuch	-तमं	most
-अन्तरं	another	-तरं	more
-अर्थं	for the sake of	-दं	giver

-आदि०	etc., beginning with	-मय०	made of
-कृत्	maker	-वत्	like
-ग०	goer	-वित्	knower
-ज्ञ०	knower of	-स्थ०	dweller

INDECLINABLES (29)

अतः	hence	मन्दं मन्दम्	slowly slowly
अलम् (+ 3rd)	enough of	मा	(do) not
अहो	Oh my!	यतः	since
आम्	yes	यावत्	as long as
आलोच्य	having considered, observed	विना (+ 3rd)	without
कथम्	how?	वा	or
किंतु	but	शनैः शनैः	gently
चेत्	if	सत्वरम्	quickly
ततः	after that, therefore, hence	सस्मितम्	with a smile
तथा	just so	सुखेन	happily, easily
तर्हि	then	स्वयम्	thyself, himself etc., voluntarily
तावत्	for so long, meanwhile, now	हि	indeed, for
दूरे / दूरात्	far away	कृते (+ 6th)	for the sake of
केवलम्	only		
मत्वा	having thought		

विशेषम् difference